

FIȘA DISCIPLINEI

Filosofia modernității timpurii

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Filosofie în limba maghiară
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Licențiat în Filosofie
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Filosofia modernității timpurii				Codul disciplinei		HLM2303			
2.2. Titularul activităților de curs			Profesor dr. Olay Csaba								
2.3. Titularul activităților de seminar			Drd. Erőss Réka								
2.4. Anul de studiu		2	2.5. Semestrul		3	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					28
Examinări					4
Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				70	
3.8. Total ore pe semestru				56 fiz./126 conv.	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența obligatorie a studentului la 70% din cursuri, adică la 9 din cele 14 cursuri
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența obligatorie a studentului la toate seminariile. Seminariile pierdute pot fi recuperate.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	C1 Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupoziii, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici. C2 Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură. C5 Producerea/proiectarea și comunicarea de idei/cunoștințe filosofice.
Competențe transversale	CT1 Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente. CT2 Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Prezentarea istorică, dar și axată pe probleme a motivelor centrale, a autorilor și curentelor principali, operele marcante, temele și problemele centrale, metafizica, teoria cunoașterii, antropologia, filosofia morală și politică a empirismului și a raționalismului modern, respectiv a iluminismului francez.
7.2 Obiectivele specifice	Însușirea sistemului de idei și concepte, a practicii metodologice proprie filosofiei moderne. Prezentarea influenței exercitate de gândirea modernă asupra filosofiei și – în general – asupra gândirii, culturii, artei, instituțiilor sociale-politice, științei moderne și contemporane.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere generală: contextul apariției filosofiei moderne, caracteristicile principale, problematici, epoci, autori.	Prelegere	
Începuturile empirismului modern: Bacon; metodă experimentală și inducție;	Prelegere, analiză de text	
Filosofia lui Descartes 1: metoda; evidența clară și distinctă; îndoiala; argumentul <i>cogito</i> -ului.	Prelegere, analiză de text	
Filosofia lui Descartes 2: argumentele despre existența lui Dumnezeu; problema adevărului; dualismul substanțelor.	Prelegere, analiză de text, problematizare	
Pascal: ianzenism; teoria pariului; ordinea inimii.	Prelegere, analiză de text	
Antropologia, filosofia morală și politică a lui Hobbes: materialism versus cunoaștere de sine; starea naturală și legea; contractul social.	Prelegere, problematizare	
Metafizica lui Spinoza: substanță, atribut, modus.	Prelegere, problematizare, dezbateri	
Etica și filosofia politică a lui Spinoza: afectele; voință; libertate și toleranță.	Prelegere, dezbateri	
Teoria cunoașterii lui Locke: <i>tabula rasa</i> ; idei; senzație și reflexie.	Prelegere	
Teorie politică anglo-saxoană modernă: starea naturală; dreptul natural; contractul social; libertate, egalitate, putere; toleranță; liberalism.	Prelegere, problematizare, dezbateri	
Monadologia și teodicea lui Leibniz: monadă: percepție, a percepție, apetite; <i>harmonia praestabilita</i> ; teodicea.	Prelegere, problematizare	
Filosofia iluminismului francez: enciclopediști; materialism; D'Holbach, La Mettrie, Diderot,	Prelegere	

D'Alembert, Voltaire, Condorcet.		
Filosofia morală franceză a modernității și a iluminismului: moralisti; morală și naturalism.	Prelegere, dezbatere	
Filosofia politică a modernității și a iluminismului: contractul social; voința generală populară; distribuția puterii; Montesquieu, Rousseau.	Prelegere, problematizare, dezbatere	
Bibliografie Bacon, F.: <i>Novum Organon – Új Atlantisz</i> . Nippon Kiadó, Budapest, 1995. Boros, G.: Kora újkori filozófia, in: Boros, G. (szerk.): <i>Filozófia</i> , Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007, 640-752. Descartes, R.: <i>Elmélkedések az első filozófiáról</i> , Atlantisz, Budapest, 1994. Descartes, R.: <i>Értekezés a módszerről</i> , Ikon, Budapest, 1993. Garber, D., Ayers, M.: <i>The Cambridge History of Seventeenth Century Philosophy</i> , 2 köt., Cambridge University Press, Cambridge, 1998. Hobbes, T.: <i>Leviathán</i> , Osiris, Budapest, 2002. Leibniz, G. W.: <i>Metafizikai értekezés, Monadológia</i> , Európa, Budapest, 1986. Locke, J.: <i>Értekezés az emberi értelemről</i> , Osiris, Budapest, 2003. Ludassy, M. (szerk.): <i>A francia felvilágosodás morálfilozófiája</i> , Gondolat, Budapest, 1975. Montesquieu: <i>A törvények szelleméről</i> , Osiris, Budapest, 2000. Nadler, S.: <i>The Blackwell Companion to Early Modern Philosophy</i> , Blackwell Publishing, 2007. Pascal, B.: <i>Gondolatok</i> , Gondolat, Budapest, 1983. Rousseau, J.-J., <i>A társadalmi szerződésről</i> , Kriterion, Bukarest, 1972. Rousseau, J.-J.: <i>Értekezések és filozófiai levelek</i> , Magyar Helikon, Budapest, 1978. Spinoza, B.: <i>Etika</i> , Osiris, Budapest, 1997. Voltaire: <i>Válogatott filozófiai írásai</i> , Akadémiai, Budapest, 1991.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Planificare activității		
Bacon, 1995.	Analiză de text	
Descartes, 1994, Meditația I.-II. 25–45.	Analiză de text, problematizare	
Descartes, 1994, Meditația III-IV. 45–79.	Analiză de text	
Pascal, 2010, 82–109.	Analiză de text, problematizare	
Spinoza, 1997, partea I-II.	Analiză de text, dezbatere	
Spinoza, 1997, partea III-V.	Analiză de text, dezbatere	
Leibniz, 1986.	Analiză de text, dezbatere	
Hobbes, 2002, 7–33.	Analiză de text, dezbatere	
Locke, 1999, 35–67.	Analiză de text, dezbatere	
Rousseau, 1978, 82–85, 93–99, 107–136.	Analiză de text, dezbatere	
Hume, 1994, 159–180.	Analiză de text, dezbatere	
Rousseau, 2007, 10–12, 26–44.	Analiză de text, problematizare	
Rousseau, 1978, 325–334, 458–464.	Analiză de text, dezbatere	
Diderot, 1966, 25–45, 68–95.	Analiză de text, dezbatere	
Bibliografie Bacon, F.: <i>Novum Organon – Új Atlantisz</i> . Nippon Kiadó, Budapest, 1995. Boros, G.: <i>Spinoza és a filozófiai etika problémája</i> , Atlantisz, Budapest, 1997. Boros, G.: <i>René Descartes</i> , Áron, Budapest, 1998. Cassirer, E.: <i>A felvilágosodás filozófiája</i> , Atlantisz, Budapest, 2007. Cottingham, J., (szerk.): <i>The Cambridge Companion to Descartes</i> , Cambridge, CUP, 1992. Deleuze, G.: <i>Spinoza és a kifejezés problémája</i> , Osiris, Budapest, 2000. Descartes, R.: <i>Elmélkedések az első filozófiáról</i> , Atlantisz, Budapest, 1994. Diderot, D.: <i>Színészparadoxon</i> , Magyar Helikon, Budapest, 1966. Dunn, J.: <i>Locke</i> , Atlantisz, Budapest, 1992. Garber, D., Ayers, M.: <i>The Cambridge History of Seventeenth Century Philosophy</i> , 2 köt., Cambridge University Press, Cambridge, 1998. Hazard, P.: <i>La crise de la conscience européenne</i> , Gallimard, Paris, 1968. Hobbes, T.: <i>Leviathán</i> , Osiris, Budapest, 2002. Hume, D.: <i>Összes esszéi I.</i> Atlantisz, Budapest, 1994. Kolakowski, L.: <i>Isten nem adósunk semmivel</i> , Európa, Budapest, 2000.		

Koyré, A.: *From the Closed World to the Infinite Universe*, Baltimore, 1957.
 Leibniz, G. W.: *Metafizikai értekezés, Monadológia*, Európa, Budapest, 1986.
 Locke, J.: *Második értekezés a polgári kormányzatról*, Polis, Kolozsvár, 1999.
 Locke, J.: *A vallási türelemről*, Stencil, Budapest, 2003.
 Pascal, B.: *Az ember nagysága és nyomorúsága*, Kairosz, Budapest, 2010.
 Rousseau, J-J.: *Értekezések és filozófiai levelek*, Magyar Helikon, Budapest, 1978.
 Rousseau, J-J.: *Esszé a nyelvek eredetéről*, Attraktor, Máriabesenyő – Gödöllő, 2007.
 Röd, W.: *Hagyomány és újítás a filozófiában*, Áron, Budapest, 2003.
 Tuck, R.: *Hobbes*, Atlantisz Kiadó, Budapest, 1993.
 Spinoza, B.: *Etika*, Osiris, Budapest, 1997.
 Internet Encyclopedia of Philosophy. <http://www.iep.utm.edu/>
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. <http://plato.stanford.edu/>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul cursului este în concordanță cu conținutul cursurilor similare predat la universitățile din Uniunea Europeană și din spațiul anglo-saxon.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea cunoștințelor predate, aplicarea și utilizarea corectă a acestora	Evaluare continuă: examen parțial, participarea la discuții, examenul final	20%
	Cunoașterea temelor, problematizărilor, a conceptualității, a autorilor filosofiei moderne timpurii	Examen oral	50%
10.5 Seminar/laborator	Participarea activă la interpretarea textelor	Evaluarea prezentării unui text, respectiv evaluarea participării active	20%
	Participare activă la dezbateri	Evaluare continuă	10%
10.6 Standard minim de performanță			
- Prezența de 70% la cursuri, respectiv de 100% la seminarii - Prezentarea unui text - Participarea activă la analiza textelor, la dezbateri			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

 Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă								
								

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu *Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*, se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

								
--	--	--	--	--	--	---	---	--

Data completării:
18. 09. 2025.

Semnătura titularului de curs
Profesor dr. Olay Csaba

Semnătura titularului de seminar
Drd. Erőss Réka

Data avizării în departament:
25. 09. 2025.

Semnătura directorului de departament
Conf. dr. Nagy Róbert